

CÁC GIẢI PHÁP ĐIỀU HÀNH TỶ GIÁ, QUẢN LÝ NGOẠI HỐI VÀ KINH DOANH VÀNG

Nguyễn Quang Huy*

Năm 2011 là một năm chứng kiến nhiều biến động phức tạp trên thị trường tài chính quốc tế, đã có tác động mạnh đến thị trường ngoại tệ và thị trường vàng trong nước. Dựa trên những đánh giá, phân tích chi tiết bám sát tình hình cụ thể, Ngân hàng Nhà nước đã chủ động và linh hoạt đưa ra các giải pháp điều hành tỷ giá, quản lý ngoại hối và kinh doanh vàng nhằm ổn định thị trường và bảo vệ quyền lợi chính đáng của người dân. Nhân dịp Xuân Nhâm Thìn, bài viết muốn nhìn lại những gì Ngân hàng Nhà nước đã làm được trong năm Tân Mão, qua việc phân tích tình hình thị trường thế giới và trong nước cũng như đánh giá những giải pháp đã thực hiện trong việc quản lý thị trường ngoại tệ và thị trường vàng. Thay cho lời kết là những bài học được rút ra trong việc điều hành tỷ giá, quản lý ngoại hối và hoạt động kinh doanh vàng trong năm 2011; từ đó, đề xuất một số định hướng chính sách điều hành quản lý ngoại hối trong năm 2012 và những năm tiếp theo.

I- DIỄN BIẾN THỊ TRƯỜNG NGOẠI TỆ VÀ THỊ TRƯỜNG VÀNG

1. Tình hình thị trường thế giới

Trong năm 2011, thị trường tài chính quốc tế đã có những diễn biến rất phức tạp do những diễn biến bất lợi của kinh tế toàn cầu như nguy cơ lạm phát gia tăng và tăng trưởng chậm lại, đặc biệt là những lo ngại về tình trạng nợ công của Mỹ và châu Âu. EUR là đồng tiền chịu ảnh hưởng mạnh nhất từ diễn biến của bối cảnh kinh tế khu vực châu Âu. Trong những tháng cuối năm, đồng EUR đã liên tục mất giá do các nhà đầu tư lo ngại rủi ro vỡ nợ từ khu vực châu Âu có thể kéo đồng tiền này giảm giá sâu hơn nữa. Mặc dù Ngân hàng Trung ương châu Âu và các tổ chức tài chính quốc tế đã tích cực tìm kiếm các biện pháp hỗ trợ cho những nền kinh tế có nguy cơ rơi vào khủng hoảng, tuy nhiên đến nay các biện pháp đã thực hiện vẫn chưa phát huy tác dụng.

Đối với USD, mặc dù có xu hướng tăng giá so với EUR và GBP, nhưng nội tại nền kinh tế Mỹ cũng đang đối mặt với nhiều thách thức như xếp hạng tín

* Vụ trưởng Vụ Quản lý ngoại hối, NHNN

nhệm bị hạ, thâm hụt ngân sách, thâm hụt thương mại ở mức cao, tỷ lệ thất nghiệp vẫn lớn, các gói chính sách hỗ trợ nền kinh tế chưa phát huy tác dụng... Do đó, ngoại trừ đồng EUR và GBP, nhiều đồng tiền của các quốc gia khác như JPY, AUD, Franc Thụy Sĩ... lại có xu hướng tăng giá mạnh so với USD.

Cùng với sự biến động của thị trường tài chính - tiền tệ quốc tế, giá vàng thế giới đã có những diễn biến rất phức tạp. Trong những tháng cuối quý II, đầu quý III năm 2011, giá vàng thế giới liên tục biến động theo chiều hướng tăng cao. Ngày 23/8 và 6/9/2011, giá vàng đã đạt đỉnh ở mức 1.917-1.918 USD/oz, tăng 36% so với giá vàng đầu năm 2011. Nguyên nhân chủ yếu là những diễn biến bất lợi của kinh tế toàn cầu như nguy cơ lạm phát gia tăng và tăng trưởng chậm lại, đặc biệt là những lo ngại về tình trạng nợ công của Mỹ và châu Âu khiến các nhà đầu tư tìm đến vàng như một nơi trú ẩn an toàn.

Từ giữa tháng 10 năm 2011, giá vàng thế giới đảo chiều bắt đầu xu hướng giảm và sau đó dao động ở khoảng 1.600 - 1.700 USD/oz. Nguyên nhân của hiện tượng này là sau một thời gian giá vàng tăng cao, các thị trường chứng khoán lớn trên thế giới bắt đầu chao đảo và giảm điểm nên các quỹ đầu tư lớn trên thế giới nắm giữ cả vàng, ngoại tệ và chứng khoán trong danh mục đầu tư đã phải bán bớt vàng để bù đắp các khoản ký quỹ do giá chứng khoán giảm mạnh.

Có thể nói, năm 2011 là một năm biến động rất phức tạp của thị trường tài chính và thị trường vàng quốc tế, có tác động sâu rộng cả về luồng chu chuyển vốn cũng như về mặt tâm lý đối với một nền kinh tế có độ mở cao như Việt Nam.

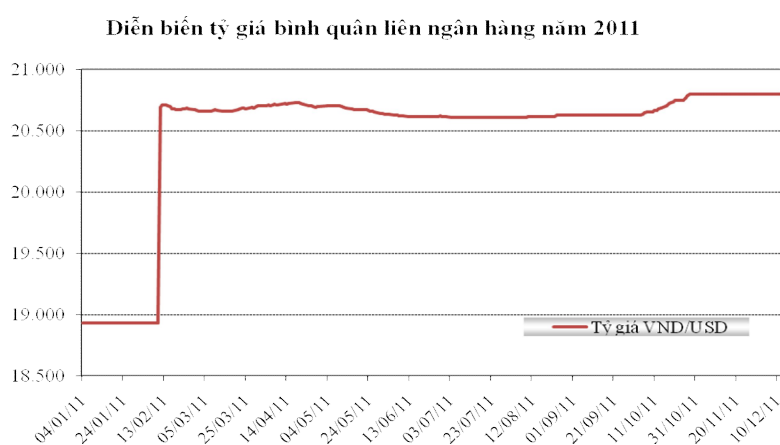
2. Tình hình thị trường trong nước

Theo chu kỳ, thị trường ngoại hối trong nước thường có dấu hiệu căng thẳng vào thời điểm cuối năm, và đặc biệt vào cuối năm 2010 và đầu năm 2011, nguyên nhân chính do lạm phát bắt đầu có dấu hiệu tăng nhanh, nhập siêu ở mức cao, tâm lý găm giữ ngoại tệ của người dân và doanh nghiệp khá trầm trọng dẫn đến các nguồn ngoại tệ không tập trung vào hệ thống ngân hàng, tình trạng đô la hóa trở nên phổ biến. Trước tình hình đó, ngày 10/2/2011, Ngân hàng Nhà nước (NHNN) đã thực hiện điều chỉnh tăng tỷ giá bình quân liên ngân hàng thêm 9,3% và giảm biên độ giao dịch xuống +/-1%.

Sau khi NHNN thực hiện điều chỉnh tỷ giá, đồng thời thực hiện một loạt biện pháp chống đô la hóa, thị trường ngoại hối đã đi vào ổn định. NHNN đã mua được lượng ngoại tệ lớn từ hệ thống ngân hàng thương mại (NHTM) từ tháng 4

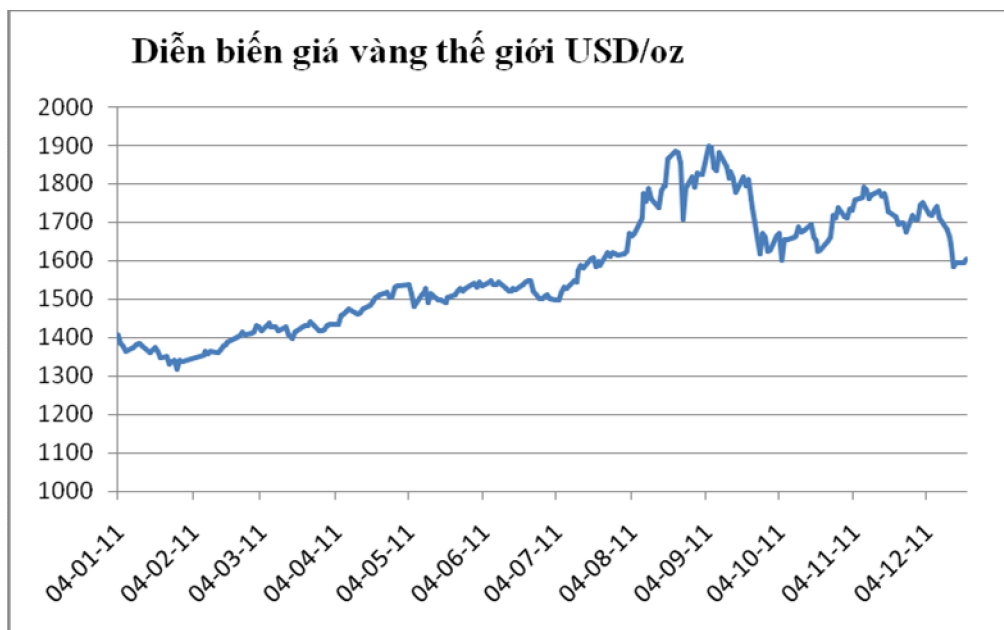
đến tháng 7/2011. Tuy nhiên, sau đó do những diễn biến phức tạp của các thị trường tài chính quốc tế và giá vàng thế giới, thị trường ngoại hối đã có dấu hiệu căng thẳng trở lại do nhu cầu ngoại tệ để nhập khẩu vàng tăng và tác động bất lợi đến tâm lý thị trường. Sau khi NHNN thực hiện một số biện pháp bình ổn thị trường ngoại hối, từ cuối tháng 8 đến giữa tháng 9, thị trường ngoại hối đã ổn định hơn, tỷ giá đã giảm trở lại.

Đầu quý IV, thị trường tiếp tục diễn biến căng thẳng, NHNN đã điều hành tỷ giá tương đối linh hoạt và thực hiện các biện pháp bình ổn thị trường. Nhờ đó, đến cuối năm 2011, thị trường ngoại hối và tỷ giá đã đi vào thế ổn định.

(Nguồn: NHNN)

Bên cạnh thị trường ngoại tệ, thị trường vàng cũng có nhiều biến động trong năm 2011. Khi giá vàng thế giới tăng đột biến, giá vàng trong nước bắt đầu tăng mạnh, có nhiều thời điểm cao hơn nhiều so với giá vàng thế giới. Khi chênh lệch giữa giá vàng trong nước và giá vàng thế giới từ mức 400.000 - 500.000 đồng/lượng trở lên, thường xảy ra hiện tượng nhập khẩu lậu vàng, gây xáo trộn thị trường ngoại tệ. Sau khi giá vàng thế giới đảo chiều giảm, giá vàng trong nước cũng giảm theo nhưng với tốc độ chậm hơn khiến cho mức chênh lệch giữa giá vàng thế giới và giá vàng trong nước tăng đáng kể, có thời điểm lên tới trên 3 triệu VND/lượng. Có dấu hiệu một số đối tượng lợi dụng tình hình thị trường vàng phức tạp để đầu cơ, làm giá thu lợi.

(Nguồn: Reuters)

II- CÁC GIẢI PHÁP ĐIỀU HÀNH CỦA NGÂN HÀNG NHÀ NƯỚC

Trước những diễn biến phức tạp trên các thị trường, NHNN đã chủ động triển khai đồng bộ nhiều giải pháp, góp phần khôi phục lại sự ổn định trên các thị trường.

Thứ nhất, tiếp tục hoàn thiện thể chế thông qua việc xây dựng và ban hành các văn bản về quản lý ngoại hối và quản lý hoạt động kinh doanh vàng:

Ngày 24/2/2011, Chính phủ đã ban hành Nghị quyết 11/NQ-CP, trong đó chỉ đạo các Bộ, ngành và địa phương quyết liệt thực hiện các giải pháp nhằm tập trung kiềm chế lạm phát, ổn định kinh tế vĩ mô, bảo đảm an sinh xã hội. Việc ban hành Nghị quyết này là một bước đi rất quan trọng nhằm củng cố tâm lý và lòng tin của người dân và doanh nghiệp.

Thực hiện các giải pháp trong Nghị quyết 11, NHNN đã ban hành hàng loạt các văn bản quy phạm pháp luật nhằm quản lý chặt chẽ thị trường ngoại tệ, góp phần chuyển hóa quan hệ huy động - cho vay bằng ngoại tệ sang quan hệ mua - bán ngoại tệ, tiến tới khắc phục căn bản tình trạng đô la hóa trong nền kinh tế. Cụ thể, NHNN đã ban hành Thông tư quy định về cho vay ngoại tệ của tổ chức tín dụng đối với khách hàng là người cư trú nhằm thu hẹp đối tượng được vay ngoại tệ trong nước, đồng thời tăng tỷ lệ dự trữ bắt buộc bằng ngoại tệ đối với các TCTD và quy định trần lãi suất huy động vốn tối đa bằng đôla Mỹ của tổ chức kinh tế và cá nhân.

NHNN cũng đã ban hành Thông tư quy định về việc mua, bán ngoại tệ của một số Tập đoàn, Tổng công ty Nhà nước, Thông tư quy định về mức ngoại tệ tiền mặt phải khai báo khi xuất nhập cảnh và Thông tư quy định việc mua, bán ngoại tệ tiền mặt của cá nhân với tổ chức tín dụng được phép. Việc ban hành các quy định này đã tạo điều kiện để nguồn ngoại tệ tập trung vào hệ thống ngân hàng, tạo điều kiện đáp ứng các nhu cầu ngoại tệ hợp pháp, hợp lý của người dân và doanh nghiệp theo chỉ đạo của Chính phủ.

Đối với thị trường vàng, để góp phần giảm tình trạng đô la hóa trong nền kinh tế, hạn chế tình trạng đầu cơ để góp phần ổn định thị trường ngoại hối và giảm phương tiện thanh toán bằng vàng trong lưu thông, NHNN đã ban hành Thông tư quy định về chấm dứt huy động và cho vay vốn bằng vàng của tổ chức tín dụng. Theo Thông tư này, TCTD không được thực hiện cho vay vốn bằng vàng đối với khách hàng và các tổ chức tín dụng khác hay gửi vàng tại TCTD khác. TCTD cũng không được thực hiện các nghiệp vụ ủy thác, đầu tư và các hình thức cấp tín dụng khác bằng vàng. Ngoài ra, TCTD không được huy động vốn bằng vàng hoặc chuyển đổi vốn huy động bằng vàng trước đây thành VND trừ một số trường hợp cụ thể trong giai đoạn chuyển tiếp.

Khi thị trường vàng có dấu hiệu căng thẳng, thực hiện chỉ đạo của Thủ tướng về việc áp dụng các biện pháp cần thiết để bình ổn thị trường, NHNN đã ban hành Thông tư cho phép một số NHTM được bán một lượng vàng huy động và giữ hộ tồn quỹ (vàng tồn quỹ) ra thị trường, đồng thời được mở tài khoản vàng ở nước ngoài để bảo hiểm rủi ro biến động giá vàng. Biện pháp này có tác động nhanh, mạnh với tính chủ động cao tới thị trường vàng do đã có sẵn lượng vàng tồn quỹ trong kho mà lại tiết kiệm ngoại tệ, do lượng vàng cần cho phép nhập khẩu sau này nhỏ hơn lượng vàng thực tế đã bán, vì các NHTM mua được vàng vật chất trong nước để bù đắp lượng vàng tồn quỹ đã chuyển đổi khi thị trường ổn định.

Thứ hai, kịp thời thực hiện các giải pháp điều hành nhằm bình ổn thị trường ngoại tệ và thị trường vàng.

Ngay từ đầu năm, trước tình hình thị trường ngoại hối đặc biệt căng thẳng, ngày 10/2/2011, NHNN đã thực hiện điều chỉnh tăng tỷ giá bình quân liên ngân hàng thêm 9,3% và giảm biên độ giao dịch từ $\pm 3\%$ xuống $\pm 1\%$. Bên cạnh đó, NHNN cũng điều hành chính sách tiền tệ chặt chẽ, linh hoạt, kiểm soát tăng

trường và phân bổ tín dụng một cách hợp lý, kiểm soát chặt thanh khoản VND ngắn hạn của hệ thống TCTD, điều chỉnh các mức lãi suất điều hành của NHNN phù hợp với diễn biến thị trường. Việc điều hành chính sách tiền tệ chặt chẽ, đồng thời đẩy mạnh tín dụng phục vụ xuất khẩu trong cả năm 2011 đã góp phần tích cực khuyến khích xuất khẩu, hạn chế nhập siêu và giảm áp lực về cung cầu ngoại tệ trên thị trường.

Đầu tháng 9/2011, dựa trên những phân tích chi tiết các yếu tố ảnh hưởng đến tỷ giá VND/USD, Thống đốc NHNN đã công bố chủ trương điều hành tỷ giá ổn định và đến cuối năm không vượt quá 1%. Cam kết giữ tỷ giá ổn định đến hết năm thể hiện mục tiêu điều hành rõ ràng của NHNN, góp phần ổn định tâm lý thị trường, kiểm soát tỉ lệ lạm phát dự tính và mất giá dự tính của đồng Việt Nam, hạn chế tình trạng găm giữ ngoại tệ, tạo điều kiện thuận lợi để các doanh nghiệp chủ động hoạch định kế hoạch sản xuất kinh doanh.

Trong những tháng cuối năm, NHNN đã chủ động điều chỉnh tỷ giá bình quân liên ngân hàng linh hoạt, theo đúng định hướng đã đề ra là, điều hành tỷ giá tương đối ổn định nhưng không cố định, tạo điều kiện bình ổn thị trường ngoại hối, tích cực góp phần hỗ trợ sản xuất và kiềm chế lạm phát. Nhờ đó, tỷ giá ngoại tệ những ngày cuối năm 2011 tương đối ổn định và là một điểm sáng trong chính sách điều hành tỷ giá mấy năm qua.

NHNN cũng đã triển khai can thiệp thị trường ngoại tệ trong những thời điểm có dấu hiệu căng thẳng, dưới các hình thức can thiệp trên thị trường ngoại tệ liên ngân hàng thông qua một số NHTM lớn và yêu cầu các ngân hàng này chủ động bán trước ngoại tệ trên thị trường, đồng thời bán ngoại tệ hỗ trợ cho một số nhu cầu thiết yếu của nền kinh tế. Việc can thiệp thị trường ngoại tệ đã được thực hiện kịp thời với liều lượng hợp lý, góp phần bình ổn thị trường ngoại hối và tỷ giá.

Đối với thị trường vàng, trước tình hình cung cầu trên thị trường vàng mất cân bằng, giá vàng trong nước tăng cao hơn giá vàng quốc tế khiến nhu cầu nhập khẩu vàng (cả nhập khẩu chính thức và nhập lậu vàng) tăng đã góp phần gây sức ép lên tỷ giá chính thức, ảnh hưởng bất lợi tới thị trường ngoại tệ, NHNN đã triển khai đồng bộ nhiều biện pháp để bình ổn thị trường vàng, từ đó góp phần hỗ trợ bình ổn thị trường ngoại tệ. Vào các thời điểm bắt đầu xuất hiện dấu hiệu “sốt vàng”, NHNN đã kịp thời đăng tải các thông điệp trên trang thông tin điện tử của

NHNN để ổn định tâm lý người dân, trong đó thông báo việc cho phép nhập khẩu vàng khi cần thiết để bình ổn thị trường, đồng thời khuyến cáo người dân thận trọng khi quyết định mua vàng trong bối cảnh thị trường đang diễn biến phức tạp để tránh các thiệt hại không đáng có.

NHNN cũng đã nhanh chóng cấp phép nhập khẩu vàng cho các tổ chức tín dụng và doanh nghiệp. Ngoài ra, NHNN còn yêu cầu Công ty SJC, doanh nghiệp 100% vốn nhà nước nắm giữ trên 90% thị phần vàng miếng, tăng năng lực sản xuất, gia công vàng miếng và khẩn trương trả vàng miếng gia công cho các tổ chức nhập khẩu vàng để nhanh chóng bổ sung nguồn cung vàng trong nước. Tuy nhiên, việc cấp hạn ngạch nhập khẩu vàng dần dần không còn hiệu quả trong việc giảm nhanh được mức chênh lệch giữa giá vàng trong nước và giá vàng thế giới như giai đoạn trước đó.

Mặt khác, để hạn chế khả năng dùng đòn bẩy tài chính để đầu cơ vàng gây rối loạn thị trường như hiện tượng tổ chức, cá nhân vay vốn mua vàng hoặc thế chấp, cầm cố vàng để vay vốn tại TCTD, NHNN yêu cầu các TCTD thực hiện các biện pháp để kiểm tra chặt chẽ việc vay vốn của khách hàng có cầm cố, thế chấp bằng vàng và ban hành quy định hệ số rủi ro là 250% đối với các khoản cho vay được bảo đảm bằng vàng. Các TCTD không được đáp ứng nhu cầu vay vốn để mua vàng trừ trường hợp được Thống đốc NHNN chấp thuận cho phép vay vốn mua vàng để sản xuất vàng miếng, sản xuất, gia công vàng trang sức mỹ nghệ và cho vay để nhập khẩu vàng nguyên liệu theo giấy phép của NHNN.

Căn cứ vào quy mô vàng tồn quỹ, khả năng quản trị rủi ro cũng như khả năng tác động đến thị trường vàng của các ngân hàng thương mại, NHNN đã cho phép 5 NHTM (tổng số vàng tồn quỹ chiếm trên 70% vàng tồn quỹ của cả hệ thống ngân hàng) được bán một phần lượng vàng tồn quỹ ra thị trường và mở tài khoản vàng ở nước ngoài. NHNN cũng yêu cầu Công ty SJC tham gia bán vàng và đồng thời giữ vai trò điều phối giữa các NHTM này dưới sự chỉ đạo của NHNN, nhằm tăng cường hiệu quả của biện pháp can thiệp mới, nhanh chóng thu hẹp khoảng cách giữa giá vàng trong nước và giá vàng thế giới.

Sau khi thực hiện việc bán vàng can thiệp, với lượng cung vàng lớn từ Công ty SJC và 05 NHTM, cơ chế bán vàng tồn quỹ can thiệp đã thu được những kết quả khả quan. Mức chênh lệch giữa giá vàng trong nước và giá vàng thế giới đã được thu hẹp đáng kể. Tỷ giá đô la Mỹ trên thị trường tự do đã giảm do mức

chênh lệch thấp giữa giá vàng trong nước và giá vàng thế giới, khiến cho nhu cầu thu gom đô la Mỹ để nhập khẩu vàng lậu giảm mạnh. Giới đầu cơ vàng đã co lại và không thể thao túng giá vàng trên thị trường trong nước. Hiện tượng nhập khẩu lậu vàng gần như chấm dứt. Nhu cầu mua vàng của người dân đã được đáp ứng với mức giá hợp lý so với giá vàng thế giới.

Thứ ba, tăng cường công tác thanh tra, kiểm tra, giám sát thị trường ngoại hối và thị trường vàng.

Nửa năm đầu 2011, NHNN đã thực hiện các biện pháp giám sát, quản lý chặt chẽ thị trường ngoại tệ. NHNN đã phối hợp với Bộ Công an tăng cường kiểm tra hoạt động mua bán ngoại tệ tại các đại lý thu đổi ngoại tệ, nhằm xóa bỏ giao dịch mua bán ngoại tệ bất hợp pháp trên thị trường tự do. Nhờ đó, thị trường ngoại tệ và vàng đã diễn biến tương đối ổn định trong khoảng thời gian này, thị trường ngoại tệ tự do được kiểm soát chặt chẽ hơn và hầu như không có giao dịch.

Đặc biệt, để tăng cường hơn nữa hiệu lực quản lý nhà nước về thị trường ngoại hối và kinh doanh vàng, hạn chế tình trạng đô la hóa, tiến tới xóa bỏ thị trường tự do, NHNN đã trình Chính phủ ban hành Nghị định số 95/2011/NĐ-CP ngày 20/10/2011 sửa đổi, bổ sung một số điều của Nghị định 202/2004/NĐ-CP ngày 10/12/2004 về xử phạt vi phạm hành chính trong lĩnh vực tiền tệ và hoạt động ngân hàng. NHNN đã có văn bản chỉ đạo các TCTD, chi nhánh ngân hàng nước ngoài tổ chức phổ biến rộng rãi trong toàn hệ thống các quy định tại Nghị định mới và nghiêm chỉnh chấp hành các quy định về quản lý ngoại hối và quản lý hoạt động kinh doanh vàng. Đồng thời, NHNN cũng đã có văn bản đề nghị các Bộ, ngành liên quan và Ủy ban nhân dân các tỉnh, thành phố phối hợp thực hiện kiểm tra, rà soát việc thực hiện Nghị định 95, tăng cường công tác thông tin truyền thông nhằm thực hiện hiệu quả Nghị định 95.

NHNN đã phối hợp với các Bộ, ngành liên quan tổ chức các đợt kiểm tra, phát hiện và xử lý nghiêm các hành vi vi phạm với mức phạt nghiêm khắc theo quy định tại Nghị định 95. Các quy định của Nghị định 95 đã tạo ra cơ chế xử lý hiệu quả hơn đối với hành vi vi phạm các quy định của pháp luật về quản lý ngoại hối và quản lý kinh doanh vàng, đòi hỏi tổ chức, cá nhân có liên quan cần nâng cao ý thức tuân thủ pháp luật, góp phần thiết lập lại kỷ cương trên thị trường ngoại tệ và vàng, tiến tới xóa bỏ thị trường ngoại tệ tự do.

Tóm lại, năm 2011 là một năm khá bận rộn đối với NHNN, nhằm triển khai các giải pháp đồng bộ hướng tới mục tiêu chuyển hóa dần quan hệ huy động - cho vay ngoại tệ sang quan hệ mua - bán ngoại tệ, nhằm khắc phục tình trạng đô la hóa và ổn định giá trị của đồng Việt Nam. Nhờ thực hiện các giải pháp trên, thị trường ngoại tệ và vàng đã diễn biến tương đối ổn định, thị trường ngoại tệ tự do tiếp tục được kiểm soát chặt chẽ. Các nhu cầu ngoại tệ hợp pháp, hợp lý của doanh nghiệp và người dân được đáp ứng đầy đủ. NHNN đã mua được một lượng ngoại tệ đáng kể để bổ sung cho dự trữ ngoại hối Nhà nước. Tình trạng đô la hóa trong nền kinh tế đã được khắc phục một bước.

III- BA BÀI HỌC RÚT RA VÀ ĐỊNH HƯỚNG ĐIỀU HÀNH TRONG NĂM 2012 CŨNG NHƯ CÁC NĂM TIẾP THEO

1. Ba bài học rút ra trong công tác điều hành thị trường ngoại tệ và thị trường vàng năm 2011

Thứ nhất, cần tiếp tục quyết liệt triển khai các biện pháp nhằm khắc phục tình trạng đô la hóa. Hiện tượng đô la hóa trong nền kinh tế có ảnh hưởng tiêu cực đến việc điều hành chính sách tiền tệ và quản lý kinh tế vĩ mô. Việc chống hiện tượng đô la hóa cần phải triển khai đồng bộ nhiều giải pháp trong thời gian dài, trong đó giải pháp căn cơ nhất là khôi phục và nâng cao lòng tin vào giá trị đồng Việt Nam. Tuy nhiên, để đạt kết quả cuối cùng, trong mỗi giải pháp, chính sách điều hành cần phải có phân tích tác động đến hiện tượng đô la hóa và sự góp phần của giải pháp, chính sách đó trong việc chống hiện tượng đô la hóa. Ngoài ra, sự kiên quyết và nhất quán trong việc chống hiện tượng đô la hóa thông qua việc kiểm tra, giám sát thị trường cũng có vai trò quan trọng để đạt mục tiêu chống đô la hóa.

Thứ hai, việc điều hành chính sách tiền tệ chặt chẽ trong năm đã phát huy tác động tích cực, góp phần quan trọng hỗ trợ bình ổn tỷ giá và thị trường ngoại hối. Các mức điều chỉnh lãi suất điều hành của NHNN phù hợp với thị trường và hỗ trợ tích cực cho việc hạn chế hiện tượng đầu cơ, găm giữ ngoại tệ của các tổ chức, góp phần bình ổn thị trường ngoại hối và tạo điều kiện thuận lợi cho việc điều hành tỷ giá.

Thứ ba, trong điều hành thị trường ngoại hối, cần có những cam kết rõ ràng vào những thời điểm thích hợp và có các biện pháp cụ thể để đảm bảo thực hiện các cam kết này. Việc NHNN đưa ra cam kết điều hành tỷ giá ổn định và đến cuối

năm không vượt quá 1% đã tạo sự ổn định tâm lý, kiểm soát kỳ vọng của thị trường, góp phần ổn định kinh tế vĩ mô và phát triển sản xuất kinh doanh. Vai trò và uy tín của NHNN cũng được nâng cao thêm qua việc NHNN giữ vững cam kết của mình. Đây sẽ là điều kiện thuận lợi để NHNN tiếp tục nâng cao hiệu quả thực hiện của các chính sách trong tương lai.

2. Định hướng điều hành trong năm 2012 và các năm tiếp theo

Đối với chính sách tiền tệ, trong năm 2012 và những năm tiếp theo, NHNN sẽ tiếp tục điều hành theo hướng chặt chẽ, linh hoạt để ưu tiên kiểm soát lạm phát, ổn định kinh tế vĩ mô, hỗ trợ tăng trưởng kinh tế bền vững. Việc điều hành chính sách tiền tệ chặt chẽ, linh hoạt, với tốc độ tăng trưởng tín dụng ở mức 15% - 17% trong năm 2012 sẽ góp phần thu hẹp thâm hụt thương mại, gia tăng thặng dư trên cán cân thanh toán quốc tế, tăng dự trữ ngoại hối Nhà nước và tạo tiền đề tốt để bình ổn thị trường ngoại hối và tỷ giá.

Đối với tỷ giá và thị trường ngoại hối, NHNN sẽ có các biện pháp điều hành linh hoạt, phù hợp với các cân đối vĩ mô, hướng tới mục tiêu ổn định giá trị của đồng Việt Nam, góp phần khắc phục căn bản tình trạng đô la hóa trong nền kinh tế, tập trung nguồn ngoại tệ vào hệ thống các TCTD để tạo điều kiện đáp ứng tốt các nhu cầu ngoại tệ hợp pháp, hợp lý của nền kinh tế. Thực hiện các giải pháp phát triển thị trường ngoại hối Việt Nam theo hướng hiện đại, hoạt động an toàn, hiệu quả và phù hợp với thông lệ quốc tế, góp phần hoàn thành các mục tiêu kinh tế - xã hội chung của đất nước.

Đối với việc hoàn thiện thể chế, NHNN sẽ tập trung hoàn thiện khuôn khổ pháp lý về quản lý ngoại hối với trọng tâm là sửa đổi Pháp lệnh Ngoại hối, trình Chính phủ ban hành và tổ chức triển khai các Nghị định về quản lý dự trữ ngoại hối Nhà nước, Nghị định về vay trả nợ nước ngoài không có bảo lãnh của Chính phủ. Sớm ban hành các Thông tư hướng dẫn Nghị định về quản lý hoạt động kinh doanh vàng thay thế Nghị định số 174/1999/NĐ-CP sau khi được Chính phủ ban hành, nhằm sắp xếp lại một bước thị trường vàng trong nước; NHNN sẽ hoàn thiện và triển khai Đề án huy động vàng trong dân nhằm tăng cường nguồn lực, nâng cao vai trò điều tiết đối với thị trường vàng.

Đối với công tác thanh tra, kiểm tra, giám sát, NHNN tiếp tục phối hợp chặt chẽ với các Bộ, ngành tăng cường công tác thanh tra, kiểm tra, giám sát thị

trường ngoại tệ, thị trường vàng, xử lý nghiêm các hành vi vi phạm nhằm hạn chế tình trạng đô la hóa, xóa bỏ hoạt động của thị trường ngoại tệ tự do.